

POSTANOWIENIE

Dnia 19 listopada 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Krzysztof Pietrzykowski

w sprawie z powództwa D. G.
przeciwko J. D., A. S. i E. MEDIA Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B.
z udziałem interwenienta ubocznego po stronie pozwanej - Powszechnego Zakładu
Ubezpieczeń SA w Warszawie
o ochronę dóbr osobistych i zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 19 listopada 2009 r.,
zażalenia powoda
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 5 maja 2009 r.,

- I. **oddala zażalenie;**
- II. **zasądza od powoda na rzecz pozwanych kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 16 grudnia 2008 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację powoda od wyroku, którym oddalono jego powództwo o ochronę dóbr osobistych przez nakazanie pozwanym złożenia w prasie oświadczenia określonej treści oraz zasądzenie od nich kwoty 30 tysięcy zł z tytułu zadośćuczynienia.

Powód wniósł w dniu 9 kwietnia 2009 r. skargę kasacyjną, zaskarżając wyrok w całości i uiszczając opłatę sądową w kwocie 600 zł.

Postanowieniem z dnia 5 maja 2009 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną w zakresie roszczenia majątkowego. W ocenie Sądu, ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia niższą niż 50 tysięcy zł skarga jest w tej części – stosownie do art. 398² § 1 k.p.c. – niedopuszczalna.

Sąd wskazał „na marginesie”, że skarżący w tej części skargi nie opłacił, bowiem uiścił tylko 600 zł, a więc jedynie opłatę od roszczenia niemajątkowego, przewidzianą w art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.).

W zażaleniu na to postanowienie powód zarzucił naruszenie art. 398² § 1 k.p.c. przez błędne uznanie, że ma on zastosowanie także w sprawach mających za przedmiot jednocześnie prawa majątkowe i niemajątkowe. Skarżący zakwestionował również stanowisko Sądu, że w sprawach takich uiszcza się opłatę stałą od roszczenia niemajątkowego i opłatę stosunkową od roszczenia majątkowego (objętych zaskarżonym skargą kasacyjną wyrokiem).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rację ma skarżący, gdy zarzuca Sądowi Apelacyjnemu błędne zastosowanie art. 398² § 1 k.p.c. jako podstawy odrzucenia skargi co do roszczenia majątkowego (zadośćuczynienia). Sąd nie przedstawił na rzecz swojego poglądu argumentów, które mogłyby uzasadniać odstępianie od odmiennego stanowiska, przyjmowanego jednolicie w piśmiennictwie i w orzecznictwie Sądu Najwyższego.

Zarówno pod rządem kodeksu postępowania cywilnego z 1932 r. (orzeczenie z dnia 15 stycznia 1935 r., II C 2246/34, Zb. Urz. 1935 r., nr 7, poz. 293), pod rządem art. 393 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca

2000 r. (postanowienie z dnia 11 stycznia 2001 r., V CKN 1852/00, niepublikowane), jak i pod rządem obowiązującego art. 398² § 1 k.p.c. (wyrok z dnia 9 stycznia 2008 r., II CSK 363/07, niepublikowany) Sąd Najwyższy stał na stanowisku, że przewidziane w tym przepisie ograniczenia dotyczą jedynie spraw o prawa majątkowe i nie odnoszą się do spraw mających za przedmiot zarówno roszczenia majątkowe, jak i niemajątkowe.

Stanowisko to podziela Sąd Najwyższy rozpoznający zażalenie, uznając, że przewidziane w art. 398² § 1 k.p.c. kryterium dopuszczalności skargi kasacyjnej w postaci określonej wartości przedmiotu zaskarżenia dotyczy spraw, których przedmiotem są tylko prawa majątkowe. Dlatego błędne jest stanowisko Sądu Apelacyjnego, że skarga kasacyjna powoda w części obejmującej orzeczenie o zadośćuczynieniu jest niedopuszczalna ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia niższą od 50 tysięcy zł.

Nie przesądza to jednak o zasadności zażalenia, gdyż zachodziła inna podstawa odrzucenia skargi kasacyjnej, także dostrzeżona przez Sąd.

Powód uiścił od skargi jedynie opłatę stałą w kwocie 600 zł, przewidzianą w art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.), nie uiścił natomiast opłaty stosunkowej od objętego zaskarżeniem roszczenia majątkowego. Skarżący bezpodstawnie kwestionuje stanowisko Sądu Apelacyjnego, że stała opłata określona w powołanym przepisie dotyczy wyłącznie roszczeń niemajątkowych o ochronę dóbr osobistych, a od roszczeń majątkowych należna jest opłata stosunkowa. Chociaż trzeba przyznać, że orzecznictwo Sądu Najwyższego nie było w tej kwestii jednolite, o czym świadczą powołane w zażaleniu niepublikowane postanowienia z dnia 10 listopada 2006 r., I CZ 62/06 i z dnia 22 czerwca 2007 r., V CZ 59/07, to jednak wyraźnie dominowało stanowisko, z którym pozostaje w zgodzie pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny w sprawie niniejszej. Znalazło ono wyraz m.in. w postanowieniach z dnia 21 grudnia 2006 r., III CZ 94/06 (OSNC-ZD 2008, nr 1, poz. 12) i z dnia 8 marca 2007 r., III CZ 12/07 (OSNC 2008, nr 2, poz. 26), uchwale z dnia 22 sierpnia 2007 r., III CZP 77/07 (OSNC 2008, nr 10, poz. 109), a także postanowieniach

z dnia 27 czerwca 2008 r., V CSK 100/08, z dnia 17 grudnia 2008 r., I CZ 107/08 i z dnia 3 września 2009 r., I CZ 44/09 (niepublikowane). To właśnie stanowisko zostało uznane za prawidłowe w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2009 r., III CZP 54/09 (dotychczas niepublikowana), zgodnie z którą opłatę stałą przewidzianą w art. 26 ust. 1 pkt 3 u.o.k.s. pobiera się od pozwu o ochronę dóbr osobistych w części dotyczącej roszczeń niemajątkowych. Przy uwzględnieniu art. 18 ust. 2 u.o.k.s., dotyczy to również skargi kasacyjnej. Stanowisko takie, wyraźnie – jak wskazano – przeważające we wcześniejszej judykaturze Sądu Najwyższego, a także w orzecznictwie sądów powszechnych, podziela Sąd Najwyższy rozpoznający zażalenie.

Uiszczenie przez skarżącego jedynie opłaty stałej w kwocie 600 zł oznacza, że wniesiona przez adwokata skarga kasacyjna nie została opłacona w części dotyczącej roszczenia majątkowego o zadośćuczynienie w kwocie 30 tysięcy zł.

Wyrok i skarga kasacyjna podlegająca opłacie, a nawet zaskarżone orzeczenie oraz zażalenie zapadły lub zostały wniesione pod rządem art. 130² § 3 k.p.c., przewidującego odrzucenie, bez wezwania o uiszczenie opłaty (między innymi) skargi kasacyjnej, podlegającej opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia. Przepis ten został uchylony przez art. 1 pkt 3 lit. a) ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 234, poz. 1571), która weszła w życie w dniu 1 lipca 2009 r. Miał on zatem zastosowanie do skargi kasacyjnej powoda wniesionej w kwietniu 2009 r., odrzuconej zaskarżonym postanowieniem z dnia 5 maja 2009 r. W tym stanie rzeczy brak było podstaw do uwzględnienia zażalenia i Sąd Najwyższy oddalił je, stosownie do art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c.